

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 18. maj 2022

Sag BS-36013/2021-HJR
(2. afdeling)

A/S Vestfrost
(advokat Henrik Thal Jantzen)

mod

Zurich Danmark, filial af Zurich Insurance plc, Irland
(advokat Søren Bergenser)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 13. januar 2020 (BS-49446/2018-KBH) og af Østre Landsrets 18. afdeling den 27. januar 2021 (BS-3714/2020-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Oliver Talevski, Anne Louise Bormann og Rikke Foersom.

Påstande

Appellanten, A/S Vestfrost, har nedlagt påstand om, at indstævnte, Zurich Danmark, filial af Zurich Insurance plc, Irland, skal betale modværdien i danske kroner på betalingsdagen af 742.182 euro med fradrag af 50.000 kr. og med procesrente fra den 5. december 2018.

Zurich Danmark, filial af Zurich Insurance plc, Irland, har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Anbringender

Vestfrost har anført navnlig, at de konstaterede defekter på køleskabene indelbar helt åbenbare risici for betydelig tings- eller personskaade, og at det var påkrævet at tilbagekalde køleskabene for at afværge risikoen for produktskader.

Erhvervs- og produktansvarsforsikringen er udvidet til at dække produkttilbagekaldelsesudgifter med op til 25 mio. kr., og forsikringen dækker rimelige og nødvendige omkostninger til tilbagekaldelse, herunder omkostninger til inspektion på det sted, hvor produkterne befinder sig. Den udvidede dækning er ikke begrænset til dækning af omkostningerne ved umiddelbar fareafværgelse. Endvidere er det ikke en betingelse, at der skal foreligge et myndighedspålæg.

Omkostninger ved afværgelse af umiddelbar fare er efter § 4, stk. 2, i de almindelige forsikringsbetingelser omfattet af hovedforsikringen med en separat sum på 7,5 mio. kr. Den udvidede dækning omfatter effektiv afværgelse af en potentiel risiko for, at produktet påfører skade. Afgørende for dækningen under tillægsforsikringen er, om det var rimeligt og nødvendigt enten at hjemtage køleskabene eller at få foretaget en hurtig ekstraordinær inspektion på stedet, som Vestfrost gjorde i denne sag. Uden inspektion og kontrol ville der fortsat være en risiko for betydelig personskade og brand, hvis køleskabene blev taget i brug. Disse foranstaltninger var derfor utvivlsomt nødvendige.

Ved vurdering af risikoen for produktansvar kan det ikke tillægges betydning, at der vedrørende fejl 1 kun blev fundet defekter i et mindre antal køleskabe. Enhver begrundet risiko for defekter, der kan have alvorlige konsekvenser, forpligter en producent til at tilbagekalde produktet fra markedet. Det er i den forbindelse uden betydning, om defekterne materialiserer sig i en skade.

Produkter med defekter eller mulige defekter vil altid være mangelfulde i køberetlig forstand. I den foreliggende sag var det for så vidt unødvendigt umiddelbart at afhjælpe manglerne, idet køleskabene fungerede. Den ekstraordinære inspektion af køleskabene blev alene iværksat, fordi der var en risiko for produktansvarsskader. Omkostningerne til selve udbedringen er ikke medtaget i Vestfrosts krav.

Zurich har anført navnlig, at enhver potentiel risiko for skade omfattet af produktansvarsforsikringen blev effektivt elimineret ved instruktionen til butikkerne om at tage køleskabene ud af drift. Der var enighed mellem Coca-Cola og Vestfrost om, at denne afværgeforanstaltning var nødvendig og effektiv, idet enhver fare var afværget, når der ikke længere var strømtilførsel til køleskabene.

Forsikringens udvidede dækning omfatter specifikke udgifter forbundet med faktisk tilbagekaldelse af et defekt produkt, og dækningen forudsætter, at en række nærmere betingelser er opfyldt. Det er bl.a. en betingelse, at udgifterne er af betydning for afværgelse af skade omfattet af produktansvarsforsikringen, og at udgifterne er afholdt alene med det formål at hjemtage et defekt produkt. I den foreliggende sag var skaden afværget ved instruktionen til butikkerne, og der er ikke afholdt udgifter med det formål at hjemtage køleskabene.

Den udvidede dækning omfatter udgifter til tilbagekaldelse af produkter efter lovgivnings- eller myndighedsmæssigt påbud herom. Frivillig eller kommerciel tilbagekaldelse af produkter er ikke omfattet af forsikringen. I den foreliggende sag var der ikke grundlag for tilbagekaldelse af produkterne. Selv hvis en effektiv advarsel til butikkerne ikke havde været tilstrækkelig, ville der ikke i situationen have været grundlag for tilbagekaldelse. Tilbagekaldelse er sidste udvej og kan kun ske, når andre forholdsregler ikke kan forebygge risiko for skade.

Kravet vedrørende udgifter til undersøgelse og konstatering af fejl har karakter af et køberetligt mangelskrav, og sådanne udgifter er ikke omfattet af den udvidede dækning ved produkttilbagekaldelse. Formålet med den udvidede forsikring er at dække udgifter forbundet med den "logistiske del" af en produkttilbagekaldelse. Tillæggsforsikringen tager sigte på situationer, hvor producenten tvinges til at tilbagekalde et defekt produkt fra markedet, fordi den manglende produktsikkerhed gør det påkrævet, hvilket ikke er tilfældet i denne sag.

Den udvidede forsikring åbner ikke mulighed for, at producenten frit kan vælge foranstaltninger eller kommercielle løsninger, således at dækning af udgifter til afhjælpning af køberetlige mangler opnås ad omveje.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A/S Vestfrost solgte i 2015-2016 et stort antal køleskabe til Coca-Cola i Tyskland. Køleskabene blev opstillet i kiosker og supermarkeder, således at kunderne selv kunne tage Coca-Cola fra køleskabet.

I juni 2017 blev der konstateret fejl på to køleskabe. En skrue i køleskabene havde gennemboret en ledning, så der var fare for, at personer, der rørte ved skruen, fik elektrisk stød (fejl 1). Vestfrost kunne afgrænse muligheden for fejl til ca. 4.500 køleskabe produceret i en bestemt periode, men det var uvist, hvor mange af disse køleskabe der havde fejlen.

I juli 2017 blev det konstateret, at et relæ til et køleskab var slået fra. En ledning havde ligget op ad et varmt kobberrør, så ledningens isolering var smeltet, hvilket havde ført til kortslutning (fejl 2).

Efter aftale med Vestfrost tog Coca-Cola, der servicerede køleskabene i Tyskland, straks efter konstateringen af fejl 1 og igen efter konstateringen af fejl 2 kontakt til butikker med køleskabe, der kunne have de pågældende fejl. Butikkerne blev instrueret om at afbryde strømmen til køleskabene, indtil der var foretaget undersøgelse af de enkelte køleskabe. Efter instruktionen til butikkerne foretog Coca-Colas teknikere inspektion af køleskabene og reparation af de køleskabe, der havde de pågældende fejl.

Vestfrost havde hos Zurich tegnet en erhvervs- og produktansvarsforsikring, som var udvidet til at dække omkostninger, der afholdes i forbindelse med tilbagekaldelse af defekte produkter.

Landsretten fandt, at omkostningerne på 25.818 euro til instruktion af butikkerne var dækket under erhvervs- og produktansvarsforsikringen i henhold til § 4, stk. 2, i de almindelige forsikringsbetingelser.

For Højesteret angår sagen Vestfrosts resterende krav på 742.182 euro, der vedrører udgifterne til inspektion af køleskabene. Parterne er enige om, at udgifterne til inspektion ikke er dækket efter de almindelige forsikringsbetingelser for erhvervs- og produktansvarsforsikringen. Spørgsmålet er, om sådanne udgifter er omfattet af forsikringens udvidede dækning for produkttilbagekaldelsesudgifter.

Produkttilbagekaldelsesforsikringen

Det fremgår af pkt. 1 i forsikringens vilkår for den udvidede dækning for produkttilbagekaldelsesudgifter, at der ydes erstatning for tilbagekaldelse af et produkt, som er omfattet af dækningen under forsikringen, når sådanne omkostninger afholdes som følge af, at der over for sikrede rejses krav vedrørende det pågældende produkt, og det er af betydning for afværgelse af skade omfattet af produktansvarsforsikringen, at tilbagekaldelsen af sikredes produkt finder sted. Produkttilbagekaldelsesudgifter er i pkt. 2 defineret som rimelige og nødvendige nærmere beskrevne omkostninger pådraget af sikrede, men kun når sådanne omkostninger er pådraget med det ene formål at tilbagekalde sikredes produkter.

Den opståede fare for produktansvarsskade blev afværget ved instruktionen til butikkerne om at afbryde strømmen til køleskabene. Vestfrost tilbagekaldte ikke køleskabene, men lod dem blive stående uden strøm i butikkerne. Vestfrost iværksatte herefter inspektion af køleskabene, som blev foretaget af Coca-Colas teknikere, der samtidig foretog reparation af de køleskabe, der havde de pågældende fejl.

Højesteret finder under disse omstændigheder, at udgifterne til inspektion af køleskabene ikke er omfattet af dækningen under den udvidede erhvervs- og produktansvarsforsikring. Det bemærkes i den forbindelse, at forsikringen ikke dækker udgifter til undersøgelser foretaget med det formål at afhjælpe eventuelle køberetlige mangler.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal A/S Vestfrost betale 200.000 kr. til Zurich Danmark, filial af Zurich Insurance plc, Irland.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse.

Sagsomkostningsbeløbene forrentes efter rentelovens § 8 a.